

Núm. 15. setembre-desembre 2008

En aquest número:

Editorial

S'acaba un any i en comença un altre. És bon moment, doncs, per fer balanç del passat i mirar-se el present amb perspectiva.

A la Fundació Ulls del Món fem una valoració molt positiva de les activitats dutes a terme durant el 2008, la majoria de les quals encaminades a garantir la sostenibilitat dels nostres projectes. Bona mostra d'això és que els campaments de refugiats sahrauís compten amb un oftalmòleg local que treballa per períodes sobre el terreny, mentre que la població de la província moçambiquesa d'Inhambane pot accedir a la compra d'ulleres a baix cost gràcies a la posada en marxa del taller d'òptica, i que la creació d'una xarxa d'atenció oftalmològica a Bolívia és cada vegada una realitat més palpable amb l'inici de l'activitat a l'Hospital Municipal Coreà.

Seguirem avançant en aquesta línia en el transcurs del 2009, any en què s'ha de fer un pas endavant en l'establiment de models sostenibles d'atenció oftalmològica als països on treballem, un objectiu també del nou projecte de Mali. Com diu la missió de la Fundació, continuarem contribuint per tal que les persones amb deficiències visuals i sense recursos econòmics dels països més pobres puguin rebre atenció oftalmològica de qualitat per part dels seus serveis locals de salut.

NOTÍCIES

Es millora la salut ocular infantil dels campaments

Ulls del Món visita 402 pacients sahrauís amb problemes oculars

Es realitza el treball de camp per a l'estudi de prevalença de patologies al Sàhara

Més de 150 cirurgies de cataractes a la segona comissió d'Inhambane

Tres cursos de formació sobre retina, òrbita i pròtesi ocular a Maputo

Inauguració oficial del taller d'òptica d'Inhambane

La tercera comissió a terres bolivianes fa 410 consultes i 69 intervencions

Formació presencial i a distància a Bolívia

Se inicia el programa de formació a Mali

Èxit de la setena Nit dels Ulls del Món

Fotografies del Sàhara, a Reus i Donostia

Torneig de Golf ulls del Món

La Fundació parla del projecte Ulls de Bolívia a L'Hospitalet

Se celebra la jornada anual de treball i reflexió

ULLS DEL MÓN, ALS MITJANS

L'ENTREVISTA

Khalil Khatri, oftalmòleg sahrauï format per la Fundació

Notícies

Es millora la salut ocular infantil dels campaments

L'oftalmòloga pediàtrica **Teresa Noguer** es va desplaçar del **25 d'octubre al 12 de novembre** als campaments de refugiats sahrauís per dur a terme dues activitats relacionades amb la millora de la salut ocular infantil.

En primer lloc, la **revisió ocular dels infants** de les escoles bressol de Smara, l'Aaiun i Auserd. La Dra. Noguer estava acompanyada per membres de la plantilla d'oftalmologia, que van ser els responsables de revisar prèviament els nens i nenes (un total de **703**). També es van visitar les escoles de cecs de Smara i Auserd i l'escola especial de Castro, on es van realitzar **22 revisions**.

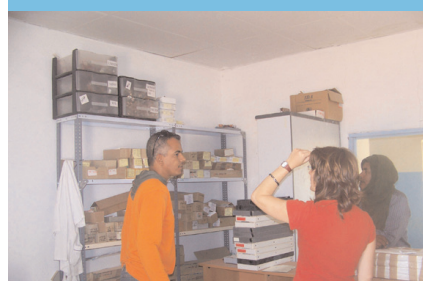
D'altra banda, Teresa Noguer va dur a terme **xerrades a les llevadores tradicionals** i al **personal de dispensari** de les wilaies de Dajla, Smara, l'Aaiun, Auserd i al dispensari de 27 de Febrer, a les quals van assistir una cinquantena de persones. Aquesta activitat tenia com a objectiu permetre la **detecció de patologies congènites** que causen ceguesa entre els nadons, després que en una enquesta realitzada el 2007 es constatés el baix nivell de coneixement que tenien d'aquestes malalties.

Ulls del Món visita 402 pacients sahrauís amb problemes oculars

Del **4 al 18 d'octubre** es va dur a terme la **segona comissió** medicoquirúrgica de 2008 als campaments de refugiats sahrauís, que va estar integrada per les oftalmòlogues **Teresa Marieges, Isabel Méndez i Fernanda Aranda**, les infermeres **Lelo Méndez, Soledad Rafegas i Mercedes Luzón**, l'anestesista **Julia del Valle**, la logística **Esther Roumens**, membre de l'equip comercial de Novartis Ophthalmics a Espanya, i el tècnic d'equipaments **Carles Govina**.

Durant la comissió, els voluntaris d'Ulls del Món van fer **402 visites** a les wilaies de l'Aaiun, Auserd, Smara, Bol·la i al dispensari de 27 de Febrer, la majoria d'elles relacionades amb cataractes, tot i que també es van registrar casos de glaucoma i defectes refractius. Del total de visites, **85** van derivar en **intervencions**

quirúrgiques, que van tenir lloc a l'Hospital Nacional de Rabuni.

Els últims dies d'estada de la comissió van coincidir amb el viatge sobre el terreny de la tècnica d'Activitats d'Òptica de la Fundació, **Sandra Barroso**, per tal de **supervisar i donar suport al treball dels tècnics d'òptica sahrauís**. La iniciativa va servir per constatar el nivell d'implicació dels tècnics amb el seu treball, ja que durant el 2008 van atendre uns **3.500 pacients** en les òptiques i consultes dels campaments. A més, es va posar de manifest una notable millora en l'organització del treball del Servei d'Oftalmologia.

Es realitza el treball de camp per a l'estudi de prevalença de patologies al Sàhara

L'oftalmòleg sahrauí format per Ulls del Món, **Khalil Khatri**, va dur a terme el mes de novembre el **treball de camp** corresponent a l'**estudi de prevalença** que ha de permetre determinar les principals patologies que causen ceguesa als campaments. Aquesta iniciativa arribava després de l'experiència pilot celebrada a finals de l'any 2007, pas previ a la implementació del treball complet.

El Dr. Khatri va visitar un total de **333 persones** majors de 40 anys de les daïres de Tifariti i Bir Lehlou (Smara), Dchera i Güelta (l'Aaiun), Bojador i Um Draïga (Dajla) i Zug i Güera (Auserd), a qui se'ls va realitzar una entrevista personal i una exploració oftalmològica. Els resultats obtinguts seran tractats pel Departament d'Estadística de la Facultat de Medicina de la **Universitat de Barcelona**, amb qui Ulls del Món ha arribat a un acord de col·laboració (*s'avancen algunes conclusions de l'estudi a l'entrevista al Dr. Khalil Khatri, a la part final de la Newsletter*).

El seguiment de la implementació de l'estudi sobre el terreny va anar a càrrec de la cap de Programes d'Ulls del Món, **Cristina Corredoira**, que va realitzar un viatge als campaments, durant el qual també va visitar les **òptiques** dotades per la Fundació i va dur a terme una avaluació de les **activitats** executades durant l'any. La cap de Programes també va participar, juntament a la coordinadora del programa, **Bibiana Ruberte**, en

reunions d'avaluació i coordinació amb diferents personalitats polítiques i sanitàries locals, com els ministres de Salut i Cooperació, **Sidahmed Tayeb** i **Salek Baba**, o el responsable del Servei d'Oftalmologia, **Mulay Ahmed**.

Més de 150 cirurgies de cataractes a la segona comissió d'Inhambane

Del 17 d'octubre al 2 de novembre es va dur a terme la **segona comissió mèdica** de l'any a l'Hospital Provincial d'Inhambane, integrada pels oftalmòlegs **Hernán Gras** i **Andrés Müller-Thyssen** i les infermeres instrumentistes **Maria Jiménez**, **Natalia Zapiraín** i **Susana Agra**.

Durant els dies que els voluntaris de la Fundació van estar a Inhambane es van realitzar **157 cirurgies de cataractes**, **350 consultes** i **170 segones consultes**. També es van dur a terme **10 xerrades postoperatòries** dirigides als pacients intervinguts. Aquesta va ser l'última comissió mèdica amb **Andrés Müller-Thyssen** com a supervisor mèdic del programa, càrrec que ha assumit el també basc **Iñaki Genua** després que el Dr. **Müller-Thyssen** hagi passat a ser el responsable mèdic del programa *Ulls de Malí*.

Tres cursos de formació sobre retina, òrbita i pròtesi ocular a Maputo

L'Hospital Central de Maputo va viure un últim trimestre de l'any molt intens en l'àmbit de la formació, amb la implementació de tres cursos sobre **retina**, **cirurgia orbitària** i **pròtesi ocular** adreçats als oftalmòlegs i residents locals.

El curs de **retina** es va celebrar del **4 al 12 d'octubre** i va anar a càrrec de l'oftalmòleg portuguès **Miguel Castro**. Es van celebrar cinc sessions pràctiques que van permetre realitzar fins a **30 consultes**, principalment a pacients afectats per retinopatia diabètica.

Del **27 d'octubre al 8 de novembre** es va organitzar una altra comissió formativa a Maputo, en la qual es

van dur a terme de forma simultània els cursos sobre **cirurgia orbitària** i **pròtesi ocular**. El primer d'ells, impartit pels oftalmòlegs **Joan Prat** i **Ferran Mascaró**, va permetre realitzar **25 consultes** i **21 cirurgies** a pacients afectats per patologies de l'òrbita. Per la seva banda, el tècnic en pròtesi ocular Javier Laiseca va dur a terme el segon curs, dirigit al personal auxiliar del servei, en el qual es van realitzar **7 sessions** i **10 consultes**. La iniciativa s'inclou en un **cicle formatiu** centrat en les patologies oculars relacionades amb l'òrbita de l'ull.

Inauguració oficial del taller d'òptica d'Inhambane

El dia **31 d'octubre** es va inaugurar oficialment el **taller d'òptica** de l'Hospital Provincial d'Inhambane, instal·lació creada per Ulls del Món que estava en funcionament des del mes de maig. Es tracta de la **segona òptica pública** del país, ja que fins al moment només n'existia una a Maputo, i permet l'accés a ulleres de baix cost per part de la **població amb menys recursos** de la província.

L'acte d'inauguració va aplegar una **trentena de persones**. Entre les **personalitats** assistents hi havia la Dra. Yolanda Zambujo, directora del Servei Nacional d'Oftalmologia, en representació del Ministeri de Salut; l'alcalde d'Inhambane i l'administrador del municipi; la directora provincial de Salut d'Inhambane, Erite Thuzine, i la *Medica Chefe* de la província, Dra. Paula; en representació de l'Hospital Provincial d'Inhambane, el seu director clínic, el Dr. Muhehub, i l'administrador del centre, Elder Manuel i, per part d'Ulls del Món, el patró i membre del Comitè Executiu, Vicenç Capdevila, i l'equip de la Fundació sobre el terreny, Mayka Balaguer, Eugenio Langa i Adelina Pedro.

També van ser-hi presents els **metges voluntaris** de la Fundació que aquests dies es trobaven a Moçambic participant en una comissió formativa, el **personal** del Servei d'Oftalmologia de l'hospital i representants d'algunes de les **institucions** que donen suport al projecte: Javier Cuevas, en nom del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, i Rui Álvaro Reis i Silvia Ayala, en representació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

L'acte va constar, a banda dels parlaments de les autoritats, en la tradicional tallada de cinta i descobriment de placa. També es va dur a terme el simbòlic lliurament de claus del taller, es va fer un brindis i es va tallar un pastís. La inauguració es va tancar amb l'actuació del grup de dansa de l'Hospital d'Inhambane, que va interpretar danses tradicionals africanes.

La tercera comissió a terres bolivianes fa 410 consultes i 69 intervencions

Els oftalmòlegs **Jesús Torres** i **Mireia Jornet**, la infermera instrumentista **Elisa Jiménez** i l'optometrista **Carles Pla**, tots ells procedents de Barcelona, van integrar la **comissió medicoquirúrgica** que del **3 al 17 d'octubre** es va desplaçar a l'Hospital Municipal Bolivià Holandès. Es tractava de la tercera i última comissió de l'any a terres bolivianes, durant la qual es van dur a terme **410 consultes, 710 refraccions, 43 biometries i 69 intervencions quirúrgiques**, la meitat d'elles per cataractes. A més, es van entregar **471 ulleres** a persones amb pocs recursos del municipi d'El Alto, de les quals 164 eren de presbícia, 128, de sol, i 179, amb recepta.

Seguint els objectius del programa, la comissió va desenvolupar un important paper de formació al personal local ja que va permetre transmetre coneixements pràctics als professionals sanitaris de l'Hospital Municipal Bolivià Holandès i als residents de l'Institut Nacional d'Oftalmologia, entre els quals hi havia els oftalmòlegs becats per la Fundació. També es van dur a terme **xerrades de difusió i prevenció** en salut ocular dirigides als pacients tractats pels voluntaris d'Ulls del Món.

Formació presencial i a distància a Bolívia

El supervisor mèdic del programa *Ulls de Bolívia*, **José Juan Martínez Toldos**, va encapçalar la comissió formativa que la Fundació va organitzar de l'**1 al 8 de novembre** a terres bolivianes.

El Dr. Martínez Toldos, que va estar acompanyat per la infermera instrumentista, **María Carmen Regaño**, va dur a terme una sessió dirigida a metges pediatres i personal de salut d'El Alto, en la qual va transmetre coneixements sobre **retinopatia del prematur**. També va realitzar dues xerrades per als oftalmòlegs de l'Institut Nacional d'Oftalmologia centrades en el **tractament quirúrgic del desprendiment de retina** i les **complicacions de la cirurgia de cataracta**, en les quals es van fer quatre cirurgies de retina mitjançant vitrectomia.

Aquesta formació presencial es va completar amb l'organització de **dos cursos a distància** per videoconferència, als quals van assistir una vintena de professionals de l'Institut Nacional d'Oftalmologia. El primer d'ells, desenvolupat en tres sessions els dies **30 i 31 d'octubre i 6 de novembre**, es va centrar en el diagnòstic i tractament de la **uveïtis**. Les sessions van anar a càrrec del Dr. **Ricardo Casaroli**, secretari del Comitè Mèdic de la Fundació i coordinador de les activitats de formació, el Dr. **Àlex Fonollosa**, oftalmòleg que exerceix a l'Hospital Vall d'Hebron i la Dra. **Laura Pelegrin**, professional de l'Institut Clínic d'Oftalmologia de l'Hospital Clínic de Barcelona.

El segon curs, celebrat els dies **3 i 4 de desembre**, va ser sobre **cirurgia del glaucoma**, incidint en la tècnica no perforant i en el tractament quirúrgic per tancament angular. Els docents van ser en aquest cas la Dra. **Elena Arrondo**, de l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona, i la Dra. **Maribel Canut**, que exerceix al Centre d'Oftalmologia Barraquer.

S'inicia el programa de formació a Mali

Als darrers mesos de l'any 2008 s'ha iniciat el **programa de formació** que Ulls del Món té previst desenvolupar en el marc del projecte *Ulls de Mali*. Concretament, s'ha començat a formar a **dos residents d'oftalmologia**, que adquireixen coneixements a l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA) gràcies a dues beques atorgades per la Fundació, amb una durada de quatre anys.

També ha iniciat el seu procés de formació a l'IOTA un **tècnic en muntatge d'ulleres**, que serà el responsable del funcionament del taller d'òptica que Ulls del Món té previst posar en marxa a l'**Hospital Regional Sominé Dolo de Mopti**. Precisament, la Fundació ha signat darrerament un conveni de col·laboració amb aquesta institució, que li ha de permetre desenvolupar les seves activitats sobre el terreny amb aquest hospital com a centre sanitari de referència.

Totes aquestes accions han comptat amb el suport del coordinador del programa, el Dr. **Albert Coulibaly**, que ja treballa sobre el terreny i que al desembre es va desplaçar a Barcelona per tal de programar les activitats previstes per a aquest 2009.

Èxit de la setena Nit dels Ulls del Món

La Fundació Ulls del Món va organitzar el **27 de novembre** la setena **Nit dels Ulls del Món** a l'Hotel Juan Carlos I de **Barcelona**, que va obtenir una recaptació d'uns **175.000 euros**.

Al sopar anual de sensibilització, rendició de comptes i recaptació de fons hi van donar suport **més de 300 persones** de l'àmbit polític, empresarial, cultural i sanitari, majoritàriament catalans però també de Portugal i d'altres comunitats de l'Estat espanyol com Madrid o el País Basc. Entre les personalitats destacades hi va assistir el president de la Generalitat de Catalunya, **M. Hble. Sr. José Montilla**, l'alcalde de Barcelona, **Excm. Sr. Jordi Hereu**, el president del grup municipal de CiU, **Hble. Sr. Xavier Trias**, el president del Grup Husa, **Sr. Joan Gaspart**, el president del

Futbol Club Barcelona, Sr. **Joan Laporta** i l'escriptor, Sr. **Biel Mesquida**, entre d'altres.

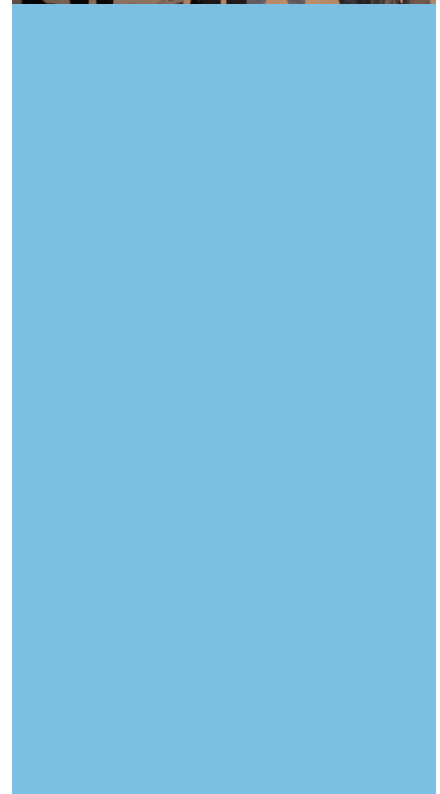
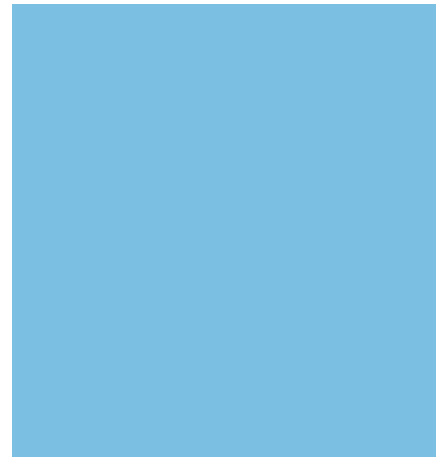
L'acte solidari va estar conduït pel periodista **Antoni Bassas** i l'actriu **Emma Vilarasau**, i va comptar amb la presència de **Joan Barril** i **Joan Ollé**, que van emetre en directe el programa radiofònic *El Cafè de la República* de Catalunya Ràdio. La vetllada es va tancar amb l'actuació musical de **Maria del Mar Bonet**, acompanyada per **Dani Espasa**.

Fotografies del Sàhara, a Reus i Donostia

La Fundació ha donat a conèixer el seu projecte de cooperació **Ulls del Sàhara** a la població catalana i basca a través de dues mostres fotogràfiques que exposen el treball que realitza als campaments de refugiats sahrauís des de l'any 2001.

Del **8 d'octubre al 30 de novembre**, el Museu d'Art i Història de **Reus** va acollir l'exposició "**Obrint els ulls al món: el testimoni d'una lluita tenaç contra la ceguesa evitable al Sàhara**", realitzada pels fotògrafs **Manel Esclusa** i **Núria Andreu**. La mostra, que es va inaugurar amb cants "mawal" del desert de Mariem Hassan, combinava l'exposició de fotografies i muntatges audiovisuals.

D'altra banda, del **22 de desembre al 17 de gener de 2009** s'ha presentat a Donostia l'exposició "**Ulls del Sàhara**", un reportatge fotogràfic d'**Elisenda Pons** produït per **Photographic Social Vision**. S'ha pogut veure a la sala d'exposicions de l'Ernest Lluch Centre Cultural d'Amara, en el marc del programa Donostia Entremundos.

Torneig de Golf Ulls del Món

El dia 11 d'octubre es va celebrar al Club Serres de Pals el Torneig de Golf Ulls del Món, una competició de caràcter solidari organitzada amb l'objectiu de **sensibilitzar** la població del nostre entorn i, alhora, **divulgar i recaptar fons** per als projectes de cooperació oftalmològica.

L'organització del torneig va resultar tot un èxit, ja que **87 participants** van anar al club gironí per disputar una prova que formava part del calendari 2008 de la Federació Catalana de Golf. El guanyador absolut de la competició va ser **Marc Visa**, mentre que **Maria Àngels Solà** es va imposar en la categoria femenina, **Ramon Medel**, en Handicap Superior i **Ramon Chao**, en Handicap Inferior.

El Torneig de Golf Ulls del Món va finalitzar amb un sorteig de premis, que van lliurar el vicepresident d'Ulls del Món, **Borja Corcóstegui**, i la directora general, **Núria Ramon**. També hi va participar l'impulsor del torneig, el Dr. **Josep Visa**, oftalmòleg que exerceix a l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona i que col·labora amb la Fundació.

La Fundació parla del projecte Ulls de Bolívia a L'Hospitalet

Ulls del Món va organitzar el 30 d'octubre una xerrada i una projecció audiovisual al Centre Cultural Tecla Sala de L'Hospitalet del Llobregat, amb el títol "**Obrint els Ulls al Món. Lluitant contra la ceguesa evitable als països més pobres**". A l'acte hi van assistir una trentena de persones, que van poder conèixer el treball de cooperació realitzat per l'entitat als països amb menys recursos i en especial a Bolívia, projecte que compta amb el suport de l'Ajuntament de L'Hospitalet.

La xerrada va anar a càrrec de dos voluntaris de la Fundació, l'oftalmòleg **Carlos Móser** i l'optometrista **Carles Pla**. El Dr. Móser va centrar la seva presentació en l'impacte de la ceguesa evitable en les poblacions més pobres, mentre que Carles Pla va exposar la seva experiència com a voluntari a terres bolivianes. També

van intervenir a l'acte el tinent d'alcalde de l'Àrea de Mobilitat i Cooperació de l'Ajuntament de L'Hospitalet, **José Conde**, i la directora general d'Ulls del Món, **Núria Ramon**.

Se celebra la jornada anual de treball i reflexió

La Fundació va celebrar el dia **19 de desembre** la **jornada anual de treball i reflexió**, una activitat que serveix per presentar els resultats assolits durant l'any i valorar les activitats a realitzar en els propers mesos. L'acte va tenir lloc a la seu de la **delegació territorial d'ONCE a Catalunya**, situada a Barcelona, i hi van participar els membres del comitè executiu, el comitè mèdic, l'equip operatiu, els supervisors mèdics dels diferents programes i els responsables dels nuclis territorials.

També es va comptar amb la presència d'**Alfons Sancho**, col·laborador del programa Ulls de Bolívia, del Dr. **Khalil Khatri** i del Dr. **Carlos Móser**, que va tancar les jornades amb una xerrada sobre el model Aravind, un sistema d'organització sanitària utilitzat a l'Índia que pretén simplificar i agilitzar l'assistència mèdica. Les jornades van comptar amb el suport i col·laboració de la **Fundació ONCE** i de la cadena de restauració **Moncho's**.

Ulls del Món, als mitjans

Les activitats organitzades per Ulls del Món durant l'últim trimestre de l'any 2008 han tingut una important repercussió als mitjans, tant pel que fa a la premsa catalana com a d'altres punts de l'Estat espanyol o fora de les seves fronteres. Alguns exemples són l'aparició d'informacions de La Nit a **El País**, **La Vanguardia**, **El Periódico de Catalunya** o als programes de Televisió de Catalunya **L'Hora Q** i **El Club**, la inauguració del taller d'òptica a **Ràdio Inhambane**, **Televisió de Moçambic** o al programa **Protagonistas** de Punto Radio o notícies sobre les exposicions fotogràfiques a **Diario Vasco** o **Diari de Tarragona**.

D'altra banda, coincidint amb el Dia Mundial de la Visió (9 d'octubre), Ulls del Món va emetre el seu espot publicitari en espais solidaris cedits per **Televisió de Catalunya** i també **Canal Metro**, el canal televisiu de la xarxa de metro de Barcelona. Aquesta jornada de conscienciació se centrava el 2008 en els problemes de visió a la tercera edat.

L'Entrevista

Nom: El-Khalil Khatri Mohamed Lamin

Edat: 37 anys

Professió: oftalmòleg format per la Fundació

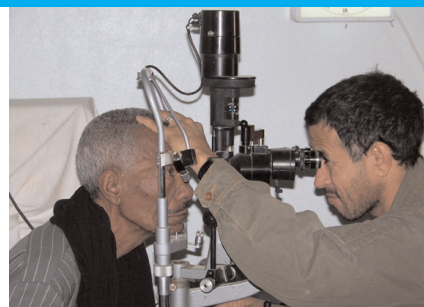
Vaig néixer a: Smara i **visc a:** campaments de refugiats sahrauís/Barcelona

Estic en contacte amb Ulls del Món des de: l'any 2001.

El Dr. Khalil Khatri es va convertir el 2008 en el primer oftalmòleg local que exercia als campaments de refugiats sahrauís format per Ulls del Món, d'aquesta manera es va assolir una de les prioritats del programa Ulls del Sàhara de la Fundació des del seu inici l'any 2001. El metge sahrauí va realitzar dues estades als campaments amb l'objectiu de millorar la salut ocular dels seus habitants, ja sigui fent activitats de consulta i cirurgia, com formatives i d'estudi. Aquest pas arribava després de completar un període de formació de més de tres anys, gràcies a la beca atorgada per la Fundació, que el va portar a especialitzar-se a l'Hospital de l'Esperança de Barcelona i a graduar-se a Cuba.

Què ha suposat per a tu la beca que t'ha permès especialitzar-te en oftalmologia?

Doncs ha significat complir un somni. Jo volia ser oftalmòleg i gràcies a Ulls del Món, a la beca Memorial Garrigosa de l'Hospital de l'Esperança i a l'Institut de Microcirurgia Ocular, ho he aconseguit. He d'agradir l'esforç de la Fundació per haver-me permès l'estada a Cuba, on vaig poder convalidar el títol d'oftalmologia.

Com valors l'activitat que has fet durant l'any 2008 al Sàhara?

Com a molt positiva. En ser la meua gent, el meu treball és més útil: domino la patologia sahrauí, utilitzo tècniques quirúrgiques que a Europa ja gairebé no s'utilitzen, parlo l'idioma, les comissions se senten més còmodes amb la meua presència, hi ha una certa confiança dels pacients sahrauís, les consultes són més ràpides i còmodes... Tot i això, encara és insuficient.

Què t'aporta, des del punt de vista personal, el fet de tornar als campaments per atendre la salut ocular de la teua gent?

Em sento orgullós de tornar per ajudar el meu poble. La veritat és que m'omple de satisfacció veure la gent contenta quan saben que també hi ha un oftalmòleg sahrauí i no només metges de l'estranger. La meua estada també suposa un avantatge pel que fa a la possibilitat d'atendre les patologies oculars que requereixen un seguiment més proper, com el cas del glaucoma.

Com han canviat els campaments durant la teua formació?

Hi ha hagut un canvi considerable, pel que fa al deteriorament de les infraestructures, l'augment de l'emigració que fa que els joves marxin i que només hi quedi gent gran o la disminució de gent formada per qüestions purament econòmiques. També es nota la reducció d'ajudes per temes polítics (hi arriba una quarta part del què hi arribava), la qual cosa provoca que hi manquin més recursos bàsics. Tot i això, la gent segueix amb l'esperit de lluita i independència i aquesta és una prioritat per al nostre govern i poble.

Quines millores s'aprecien en la situació sanitària i oftalmològica, gràcies al treball fet per Ulls del Món?

La situació sanitària està cada vegada millor si parlem d'assistència mèdica, de cooperació. Hi ha més establiments sanitaris, més comissions mèdiques... I en aquests anys Ulls del Món ha estat el pilar fonamental per a la millora de la situació oftalmològica, creant òptiques, dotant de material, fent cirurgies, donant incentius, involucrant el personal, evacuant els pacients que no tenen tractament als campaments, etc. Sense cap mena de dubte, la presència de la Fundació des de l'any 2001 ha estat un aspecte totalment positiu.

Es poden extreure alguns resultats inicials del treball de camp que has fet sobre la prevalença de patologies oculars?

Puc dir que es detecten patologies que poden provocar ceguesa evitable (com pterigium, tracoma, seqüeles de tracoma, glaucoma terminal i cataractes) o bé complicacions quirúrgiques de mitjà i llarg termini, que poden ser evitables i que poden tenir un millor seguiment amb la presència d'un oftalmòleg sobre el terreny.

La formació és una de les prioritats de la Fundació. Com veus l'evolució dels coneixements de la plantilla d'oftalmologia?

Els òptics han aprofitat els cursos que han impartit els optometristes d'Ulls del Món, però segurament encara hi ha molta feina a fer, per exemple per fer front a aquelles patologies bàsiques que un paraoftalmòleg pot tractar com ara conjuntivitis, tractament de tracoma, control de tensió en pacients amb glaucoma, extreure cossos estranys, tractar úlceres corneals o aplicar benes. Per això s'està preparant un curs en aquest sentit i espero la màxima implicació de tots els òptics.

Com et plantejes la teva trajectòria professional als campaments?

A vegades les circumstàncies superen el desig de ser aquí, com jo vull i com vol el meu poble; però hi ha situacions familiars, socials, geogràfiques i econòmiques que em separen actualment de la continuïtat en el meu treball als campaments. Hi seré en períodes, tal i com ho hem acordat amb la Fundació, però no de forma permanent. Així doncs, la involucració hi és i també el suport del Ministeri de Salut i dels organismes internacionals. El més important és que el meu poble pot comptar amb mi, tant ara com en un Sàhara Occidental independent (inshallah!!).

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens ho indiquis a que no te l'enviem més.

